

Ert diariernr: S2019/00088/SOF
Vårt diariernr: SU/2020:7

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2018:88 LSS-utredningen

Inledning

Remissvaret är en skrivning från Socialförvaltningen i Gnosjö kommun. Svaret utgår från LSS-utredningens rubriksättning och innehåller de rubriker där Gnosjö kommun har kommentarer.

Gnosjö kommun ser både för- och nackdelar med utredningens förslag. Gnosjö kommun är dock negativ till utredningens förslag då nackdelarna överväger fördelarna i förslaget. Gnosjö kommun anser att kostnaderna för kommunerna är lågt räknade, och att de troligtvis kommer bli ännu högre än vad utredningen anger. Utredningens beräkningsmodell samt de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver förtydligas ytterligare då regeringen redan har ändrat på förutsättningarna i LSS-utredningen genom beslut om ytterligare utredningar för att t. ex. psykiskt funktionsnedsatta ska tillförsäkras kompetent och professionellt stöd, samt att barn under 16 år även fortsättningsvis ska ha möjlighet att få personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

De stora förändringar som utredningen föreslår, där insatsen personlig assistans samt assistansersättningen för barn- och ungdomar upp till 16 år avvecklas och ersätts av en ny kommunal insats; *personligt stöd till barn*, innebär dock flera nackdelar för den enskilde och ökade kostnader för kommunerna. Utredningens inriktning att öka omsorgens utredningskapacitet och generella kompetens är svår att realisera även om den är välmenande. Den nya föreslagna kommunala insatsen; *förebyggande pedagogiskt stöd*, är tänkt att tillgodose det femte grundläggande behovet, det som förutsätter ingående kunskaper om den som får stödet, kommer fortsatt vara svårt att bedöma och kommer därför leda till olika tolkningar. Den nya föreslagna kommunala insatsen; *personlig service och boendestöd*, kan innebära fördelar för den enskilde, men leder till ett utökat socialt ansvar för kommunen.

Gnosjö kommun ställer sig positiv till de förändringar som föreslås förutom att *personlig service och boendestöd* ska kunna beviljas utöver redan beviljat stöd i form av grupp- eller servicebostad. Det är positivt att insatsen personlig assistans föreslås få en huvudman. Det är dock inte en godtagbar lösning att det fortfarande ska vara två huvudmän avseende det ekonomiska ansvaret i form av en kommunal ersättning för de första 20 timmarna per vecka.

Bostaden

Utredningen föreslår en ny insats; *personlig service och boendestöd* enligt LSS i de fall en persons funktionsnedsättning inte är så omfattande att det berättigar till insatsen personlig assistans. Insatsen boendestöd inkluderat ledsagning är positiv, men Gnosjö kommun är tveksamma till förslaget att insatsen även ska gälla för de som redan beviljats insats i form av gruppboestad eller serviceboestad. Gnosjö kommun anser att dessa personer även fortsättningsvis ska tillförsäkras det personliga stöd som behövs utan ytterligare beslut om personlig service och boendestöd.

Barn och familjer

Utredningen föreslår att insatsen *avlösarservice i hemmet* istället ska benämnas *avlösarservice* för att det klart ska framgå att servicen inte är begränsad till att ges i hemmet. Detta förslag är Gnosjö kommun positiva till då det innebär att avlösare även ska kunna göra aktiviteter utanför hemmet. Det är även positivt att insatsen korttidstillsyn övergår till att bli *förlängd utbildning i fritidshem* och föreslås följa skollagen avseende åldersgränsen för insatsen. Det bedöms kunna förenkla handläggningen och insatsens innehåll tydliggörs.

Gemenskap

Den förändring som föreslås gällande insatser som främjar den funktionsnedsatta personens möjlighet att delta i aktiviteter och gemenskap med andra *ledsagning* och *kontaktperson* är positiv. Boendestöd ska, tillsammans med den funktionsnedsatte, kunna planera in de aktiviteter som behöver ledsagning och på så vis skapa en större trygghet och helhet för den enskilde.

Att kunna få insatsen *kontaktperson* tillsammans med andra torde främja möjligheter för personer med funktionsnedsättning att lära känna ytterligare personer och göra saker tillsammans med andra. Något som kan öppna upp för möjligheten för dessa personer att få en riktig kompis. Det är dock viktigt att de som inte klarar eller önskar att dela sin kontaktperson med andra i gruppaktiviteter får en egen kontaktperson.

Daglig verksamhet

Gnosjö kommun är positiva till förslaget om att landets kommuner har rätt att betala ut habiliteringsersättning till den som deltar i daglig verksamhet. Gnosjö kommun kan dock utifrån likställighetsprincip se att habiliteringsersättningen ska bli en fastställd summa för alla kommuner, likt riksnormen, för de som deltar hel- eller halvdag i daglig verksamhet utifrån att statsbidrag betalas ut.

Personlig assistans

De förändringar i insatserna personlig assistans, som föreslås i utredningen och som påverkar kommunens ansvar, är att huvudmannaskapet för alla assistans läggs över på staten, Försäkringskassan, som fattar beslut enligt socialförsäkringsbalken (SFB). De första 20 timmarna per vecka ska dock, enligt utredningens förslag, fortsättningsvis betalas av kommunen. Skälet till utredningens förslag att kommunerna fortfarande ska bidra till den ekonomiska ersättningen för biståndet, är att kommunerna även fortsättningsvis ska ta ansvar för kommunens invånare och se till att lösa behovet utifrån den funktionsnedsattes individuella behov. Kommunerna ska inte lockas till att se det statligt bekostade stödet som den enda lösningen.

Utredningen föreslår att staten blir ensam huvudman för insatsen personlig assistans. Gnosjö kommun är tveksamma till om utredningens förslag verkligen kommer att innebära en förändring och ett minskat ansvar för kommunerna. Ett antal av de ansvarsområden kommunen har i dag kring

personlig assistans kommer ändå kvarstå såsom förslaget att kommunerna fortsatt ska bekosta delar av den personliga assistansen till Försäkringskassan. Utöver det föreslås att kommunerna fortsatt ska ansvara för att anordna assistans vid behov, och att det fortfarande ska gå att välja att insatsen utförs av kommunen. Gnosjö kommun är positiva till förslaget att det blir endast en huvudman, men är negativa till förslaget om att kommunerna ska ansvara för en del av ersättningen för den personliga assistansen. Argumentet att kommunen skulle lockas att se det statliga bekostade stödet som den enda lösningen på den funktionsnedsatta personens behov om kommunen inte står för en del av kostnaden ses som mycket märklig. Gnosjö kommun ställer sig även frågande till att den enskilde ska kunna välja att insatsen utförs av kommunen när flera kommuner nu väljer att lägga ut den personliga assistansen på entreprenad.

Det förtydligas även i utredningen att dubbelassistans inte längre ska kunna beviljas om hjälpmedel och/eller bostadsanpassning kan förebygga det behovet, och det ställer sig Gnosjö kommun positiv till.

Konsekvenser av förslagen

Gnosjö kommuns kommentarer

Utredningen uppskattar att kommunernas kostnader kommer att öka med 3–400 miljoner kronor per år. De ökade kostnaderna blir ett resultat av de nya kommunala LSS-insatserna. Vi är tveksamma till att denna uppskattning då vi tror att kostnaderna för kommunerna är för lågt räknade och troligtvis kommer att bli ännu högre än vad som framkommer i utredningen. Utredningens beräkningsmodell samt de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver förtydligas ytterligare i utredningen. Utredningens förslag, som det ser ut i dag, kan framgent innebära skattehöjningar för att kommunerna ska kunna finansiera de nya kommunala LSS-insatserna.

Det är svårt att tydligt kunna avgöra vad de nya LSS-insatserna kan komma att innebära för kvaliteten på insatserna. Vi anser dock att det kommer att innebära en inskränkning på självbestämmanderätten för funktionsnedsatta. Detta eftersom att det blir kommunerna som ska bestämma över utförandet av de insatser som ska ersätta personlig assistans. Vi kommer att få se olika tolkningar, vilket inte blir rättssäkert och på sikt kan det även innebära inlåsningseffekter. Individer som bor i en frikostig kommun kommer att få sina beslut omprövade vid flytt till en annan kommun. Vid en sådan omprövning är det inte säkert att individen får samma beslut, och det främjar inte jämlikhet och delaktighet i samhället. Gnosjö kommun anser att det vore önskvärt att utredningen fokuserar mer på kvaliteten för den enskilde då förslagen som ges i utredningen innebär en försämring för den redan utsatta målgruppen och dess anhöriga.

Annelie Blirup
Verksamhetschef

Johan Hammarström
Verksamhetschef

Maria Olsson
IFO-chef

Veronica Rothén
Verksamhetschef